

HERBERT
OHAKAS

K... neil ves...
 Kes... and...
 Kes... pu...
 Kes... hu...
 Kes... ab...
 Kes... ukka...
 Kes... veans...
 Kes... t...
 Kes... end...
 Kes... a...
 Kes... k...
 Kes... k...
 Kes... "K..."
 Kes... d...
 Kes... u...

Jantsutud.

ELEM

,Karu oha Kas'

Jäljaandja b.t.g. sp. dkh. Kijanduning

Kas on meil veel elu ja jõudu ja tahet,
Kas suudame ise veel juhtida end?
Kas püsime alal, kui tuleb rahet,
Kui kuristikku viib liig kõrge lend?

Me tahame loota,

Ei hukku me teel,

Rahuga veame noota,

Merelainetel, eluveel.

Kuid selleks end kasvatama peame töös,

Täis energiat, jõudu, tugevaks, vabaks,

Ning selleks end kaasa aitame öös,

E t teemē "K a r u o h a k a" huvitavaks.

T o i m e t u s.

"Valve! Valve, kas sa magad?" sosistab hää l toa hämarusest. Pea selle järele kerkib kõrvalolevas sängis üks kogu istukile.

"Kas kell on juba 12?" küsib hüüetav samuti sosina l.

"jah. Nüüd tuleks aga Lea üles äratada. See on ju igavene unekott."

Mõlemad kogud ronivad oma asemetest välja. Nad on riietes, nagu põlekski nad äsja magamast tulnud. Siis hiilivad nad kolmanda kaaslaste juure ja raputavad teda tugevalt. Seda on uni juba tüki aja eest hõlma võtnud. Tal on ununenud nende tore kavatsus. Talle ei tule enam meelegi, et nad otsustasid minna ristteele seitsmet sorti taimi korjama, nagu see jaaniöö l viisiks. Ta ei arvesta enam sellega, et need taimed padja alla asetades talle unes ta tulevast eluseltsilist ilmutavad .

"Lea! Kas sa ometi juba ükskord ei kuule!"

Kaaslaste järeljätmatud raputused sunnivad vii-

maks "unekotti" süngist välja tulema.

"Kas siis kell juba 12 on?" pärib ta unisekt käsi ringutades.

"Muidugi!" sühvab talle Hilja vastuseks, "nüüd aga otsi tikud üles, ma toon seni laterna."

Valve, kolmas kaaslastest, lüheb seni maad kuulama. Kõik on vaikne. Rännak õue viiva ukse poole võib alata.

Tasa avaneb uks ja kolm plikakogu libisevad õue. Nad jäävad vähe seisat ma, kuid kaovad siis alla orgu puude ja põõsaste vahele.

"Kuulge, lähme sinna kuuse juure, kus meil eile trehvung oli."

"No ei tea, mis sa säält otsid! Kas siis lähemal ristteedest puudus on?" sühvab Valvele "unekott", kes sugugi küia ei viitsi.

"Ole sina rahul", noomib teda Hilja, "muidugi lähme kuuse juure".

Latern pannakse põlema ja rännak kuuse juure algab.

"Valve, mis sa arvad, keda ma küll unes peaksin nägema", pärib Hilja ärevusega.

"Noh, eks sa "teda" ikka näe!" saab ta naljatava vastuse.

"Ei tea, kas see ikka õige peaks olema, et lilled "teda" ilmutavad", pürib Hilja uuesti. Teda näib see asi huvitavat.

"No, ega's vananaise tarkus valeta!" pillab teda "unekott".

Vaikus. Igauks on oma mõtetega ametis. Metsa taant kostab merekohin. Mõni oks murdub plikade jalgade all. Muidu ei kihku ei kahku.

On jõutud kuuse juure. Ka risttee on siinsamas.

"Plikad, vaadake, et meeles peate. Korjamisest kuni homme hommikuni ei tohi keegi sõnagi piiksatada. Muidu tulevane ei ilmu", sõnab Hilja, kes tingimata oma tulevast näha tahab.

"Vaikus maija! üks, kaks, kolm!" hüüab Valve.

Latern pannakse maha ja igauks asub hoolega taimede korjamisele. Latern heidab tantsivaid varje. Ku-ku! Ku-ku-uuu!

Uhe nõksatusega sirutavad kõik kolm korjajat pääd püsti. Hirm peegeldub nende silmades. Nad on kanges-

tunult ja vaatavd metsa pimedusse.

Miäu!Miäu-uuu!

Nüüd ühineb veel see hääl eelmisega! Külma värinad jooksevad korjajatel üle selja. Ruttu haaratakse latern ja pea on jooks kodu poole täies hoos. Häälled järgivad jooksjatele. Metsast on kuulda okste murdumist.

Juba on jõutud majani. Latern kustutatakse. Kolm öösis "õnneotsijat" kaovad maija. Lilled asetatakse padja alla ja poetakse süngi sooja teki alla.

"Unekott" on jooksuga lilled, kes teab, kuhu poetanud ja on nüüd teiste pääle kade.

"Valve, kuhu sa mu padja oled toppinud? No kas sa vastad juba kord?" Keegi ei vasta.

"No kas te kurdiks olete jäänud, või usute te seda vananaise-tarkust", piriseb ta omal süngil istudes ja ironiliselt naerdes.

Keegi ei vasta talle. Mõlemad kaaslased on juba süngi pugunud ja unistavad juba oma tulevasest.

"Ühed tohmanid te iki olete!" vihastub "unekott" ja viskab end prantsatades süngi.

Hiljat ajab sarnane teguviis vihale. Ta kargab süngist välja ja matab "unekoti" tekkide ja patjade alla.

Naisgümnaasiumist.

abituriente skits.

V I A T O R.

Matuuriuni küps tüdruk, noor ja jumekas, sae ja areneva
nõu. Ta kehas pole enam pliialist puisust ja kõhnust,
rinnad kerkivad kaarjalt ja puusad on tüdilased ja kume-
rad, kui banaani kōdrad. Ta on uhke oma kehalisest vormis-
olekust, kuid ei edvista sellega tõelepandavalt. Ta ei
vali oma riideid, et vorme markeerida. Telistab lihtsat ja
praktilist, kuid moodsat lõiget. Ei tunne ka koolikleidis
endal olevat kitsas. Teab, et ballikleidiga ei käida saunas,
ega supelulikonnaga tünaval.

Poisipea. Hii irisõnni lõigat ja kaamit. On veendunud, et pole
midagi vastikumat, kui susipeaga plika.

Ta nägu on avalausekas ja küllalt kaunis, et mitte vaja-
la puudrit ja huuled puna. Ta hambad on valged ja terved.

Ta silmad pole saatselt segased ega julmalt elavad, vaid
lihtsalt julged ja selged.

Ta esinemine on vaba ja kartmatu, pole plikalist koh-
etust ja hübelikkust, kuid puudub ka kogunud ja julge

hüüatus.

Ta on usin ja õpibivuline, kuid mitte meelega ette-

takkid, tunnustab koolikorda ega jää hommikul hiljaks. Eriti püüab ta viimast vältida kaua magamise pärast. (tavaliselt ta magab öösel ega ole tarvis hommikul väsimusega maadelda).

Pole ninatark ega upsakas, kooliõdede vastu sõbralik ja seltsimehelik.

Ta võtab osa õpilaste üritustest ja näitab algatus-voimet, kuid suurejoonelised ettevõtted jätab ta meelsamini poiste hoolde, esineb aga tragina kaastöölisena.

Ta mõtetes on algupära ja iseseisvust ning tundub doos revolutsioonilisust, aga ta ei seisa harkjalu vastasrinnas igal ajal ja igauhega.

Ta mõtleb oma mõtted alati lõpuni, põhjendab ja kooskõlastab neid. Tal on ikka teatud filosoofiline seisukoht elus. Ta ei lase ennast üldisest arvamisest kaasa kiskuda, kui see pole tema oma. Ta ei karda asuda opositsiooni ümbrusega, aga ta ei saa kunagi hulkade juhiks, vaid viimase tugevaks toeks.

Opingu ja välistegevuse kõrval ta jätab alati aega iseendale. Tema päev pole üks alatasaane rühklamine hommikust õhtuni.

Ta armastab teha töövabal ajal jalutuskäike üksi

või sõbranaga ja viimasega vahetada mõtteid. Nende jutuskelu pole aga tühi loba poistest etc. vaid kannab ka tõsisemat ilmet.

Kui nad jalutavad maastikus- ja seda teevad nad meelsasti- siis kütkestab teda looduse maaliline ilu. Kuid ka botaanilised, zooloogilised ja geograafilised nähted paeluvad ta tähelepanu.

Vaikne soe suviõhtu ja kuusirp ja kaugel muusika äratavad temas lüürilisi tundmusi, öösel avab ta akna et kuulata öö tinisemisi ja mere piiratud vaikust.

Ta annab mõnikord vaba voli oma neitsilistele aimustele ja romantilistele meeleoludele, ei lange aga täiesti nende küüsi.

Lõbuga vaatab ta linna vilgast tänavaliikumise pilti või jälgib spordiväljal mõnda pinevat võistlust, Ta peab lugu tänapäeva elust ja olust ning materiaalsest hüvest. ei lange aga kunagi materiaalsuse tase pinnale.

Tema olemusest on ikka suur osa kaunid mõtted ja puhtad, suured tunded. Iialgi ei kujuta ta elu jahina lõbu ja rikaste peigmeeste järele. Ometi pole ta eluvõõras unistaja, samavõrra, kui ta hing tarvitab vaheldust ja elamusi, vajab ta keha liiku-

mist ja mõnu. Ta spordib: mängib tennist ja võrkpalli, ujub ja aerutab. Selle juures ei tiivusta teda võistlusiha, vaid tahe omada tugevat ja ilusat keha. Ta paneb rohkem rõhku graatsiale kui poisilisele võimsusele.

Talvel armastab ta vuhisemisi mööda järske mäenõlve ja hindab noortemeeste julgust ja osavust selle juures. Siiski pole ta meesideaal poksija.

Ta tunneb tarvet lõbusa ajaviite järele ja muretseb enesele selleks võimalusi. Ta käib meelsasti, kuid mitte liiga tihti, pidudel koos omataolistega kokku puutub. Ta läheb mõnikord kohvikku, et sõbranaga lobiseda ja pisut silmi teha. Ta on küllalt lõbus ja huvitav jutuskelus, räägib meelsasti teda huvitavist küsimusist.

Ta tantsib moodsaid tantse hästi, kuid tunnustab oma maitset, mitte vaid moodi. Ta liigutused on kerged ja paenduvad, neil ei puudu elegants. Naiseline taktitunne on tal juba veres. Ta oskab nõuda ja hinnata kavaleerlikkust poiste seltskonnalt ja mõistab kindlasti hukka labasused, mis tihti tulevad temavanuste noortemeeste poolt.

Ta hindab kauneid kunste ja muusikat. Viibib tihti teatris ja kontserdil ja kunstinäitustel. Ta armastab oma kodu kaunistada kunsti esemetega. Kirjanduse küsimused on talle eriti lähedased. Pääle suure peegli ja tualett-

lausa leiame tal kodus viitse raamatukoogu valitud kirjandusega. Ta ostab omale teoseid peeti kirjandusest, ilma kirjandusest valib teoseid maitse ja huvi kohaselt. Lühedele armuromaanidele ei rahulda teda, olgu kallid, et ta neid teatud perioodil loeb suure innuga. Ta otsib kirjanduslikust teosest intuitsiooni, vormi ja psühholoogilist tõtt.

Ta kinos hindab ta, kuid oma arenevad maitse tõttu võtab ta filme kriitiliselt. Ekraanilt ei saa ta hingelisi elamusi, ta võib vaid naerda kinos eelarvamiseta.

Ajalahiti ta ei loe järjekindlalt, küll aga huvikohaseid ajakirju. Esimesist ta võtab ainult eedamis teda huvitab, set olgu küll, et ühiskondlikud küsimused ei jätta puutumata tajelutundelist sisimat, ei reageeri ta kõigele ühteviisi. Niigipoliitilised ja erakondlikud asjad jätavad ta külmaks, kuigi evasti tühnevad a, a kaasa sotsiaalsed asjad ja naisliikumine. Ta loeb viitaste kohta erikirjutisi, vaidleb meelsasti ja püüab võimalust mööda neist tegehlit osa võtta.

Ta kujutleb oma tulevast elu iseseisvana ja praktilisena. Ta õpib arstiks, õpetajaks, keemikuk või muuks ametikandjaks. Ta teeb oma tööd armastuse ja andumusega. Kuid ta iseseisvus pole piiramatut, kui saabub paras silmapilk

läheb mehele ja saab lastekasvatajaks ja pereemaks. Praktilisena ja harituna ta oskab sidua emantsipatsiooni abiolu kohustustega.

Regelikus elus ta pole laisk, lohakas ega tõrnes. Perenaiselisi omadusi ta peab oma paremuseks. On vilunud kulinaarsetes oskustes ja toaneitsi kohustustes. See kõik ei takista teda olemast daam.

Erootika mängib tähtsat osa ta elus. Ta on juba läbi elanud murrangu plikee ja naisee vahel, "backischi" aastad on talle minevik. Ta on küll juba küps armastusele, kuid veel pillamatu ja neitsi. Neitsina loorib ta erootikat veel ebamäärane ihalemine ja õnne suur aimus. Ta näeb meelsasti noortemeeste lähenemist, kuid peab valikut. Ta tunneb oma väärtust. Iialgi ei tungi tema püüle ega katsu tähelpanu vägivaldselt enda püüle tõmmata. Ta ei poe korvalisse nurka mõne elumehetseja koolipoisiga, või samasuguse noore üliõpilasega, et süäl sisutumat labatseda, ta taktitunne ei luba seda. Ta ei põika aga ilusa flirdi eest ning lubab kogemata varastada suudlusi, ei lange aga igale poisinadile värisedes kaela.

Don-Juani julm tüüp köidab teda, kuid ta vihkab noorust ja põgeneb häbemattuse eest. Ta varjab andumust ja joobunust ühele valitule.

FRANZ PETER SCHUBERT.

Sündis 1797 a. Viinis, suri teatsamas 1828 a.

Juba 16-ne aastasenay hakkas ta iseseisvalt komponeerima (peamislikult viise kuulsamate saksa luuletajate sõnadele). Sellest ajast on pärit ka ta kuulus "E r l k ö n i g".

Oma elu kahekümnendast aastast kuni surmani s.t. 11-ne aastaga on ta loonud hulga oopereid, sümfooniaid, marsse, klaveripalasisid ja umbes 600 laulu. Tuntuimad on ta sümfooniad, näiteks C-duur ehk suur ja lõpetamata sümfoonia, ning laulud.

Komponeeris Schubert suure kergusega, kusjuures ta n.ö. äratust sai oma vana kohviveski ragisemisest; inetu krägin tõi talle tihti kõige paremaid ideid.

Schuberti tööd võeti tol ajal vaimustusega vastu, ta leidis enamasti vaid kiitvaid arvustusi ja paljud loevad teda klassikute hulka.

U n i s t u s e s .

.....kene

Las ma lenda!

Las ma lenda pilvi poole unistuse tiivul!

His sest on, et

püsin seal vaid viivul -

langedes siis jälle

igapäise, halli-hariliku sülle?!

Las ma vaatan

ilma kord ka tähte, virmaliste paiste valgel!

Hall see ikka

silmis, seistes jäljel.

Unistuse telkes

viibides ja virmaliste valgus helkes

puhkan murest, väsimusest, pehmel, heal

unelmitevõrgust kiige peal.

/// // ///

Lahendatud probleem.

(kathed)

E.N.

I.

A e d n i k. Iki, iki ijah, -ee!

K o t k a. (tagasi tulles) Jaa, jaa, üks cum laude kandidaat läks Era koju - taupisa. Noh, Juulil temaga, laske inimestel elada, nagu nende "isandad" neid käsivad.

K ü n n a p u u. "Ü reagi kedagi siel oma õhvakese jaa lega. Katas ise ka üs cum laude kätte saada ja haka siss kodukooliõpetajess; auus ju nisuke primaadonna ei

K o t k a. Halb või mitte, aga cum laude on ikka tuu-^{kalha.}pijate au ja uhkus. Mis läheb mulle korda, mis mulle pa-berile kirjutatakse, hästi on kui ma ise enesega rahul olen. Aga noh, üks kama kõik, mis me ilmaaegu targutame.

Isa lubas meile hea paadistidu teha läbi kevadise kes-öö, sünnipäeva puhul midagi. Nojah, küskis aga õige soc-jalt riidesse paana, et midu on jahene.

II.

K l a a s. Tobra. Nõu pole kõige halvem, kui aga jutusta-ja leidub.

K a l l e p. Mul tuli praegu midagi meele. Kas see esita tud nõudmistle vastab või ei, seda ma ei saa ise aru.

Aga kui seltskond lubab, siis ma avan oma suu ja räägin.

Kõik. Ava ja räägi!

Kallep. Noh, vaadake, see oli tol õndsajal, kui mina 16-nea aastane "noorhärri" veel põlvpüksa kandsin. Ja seda just seltsamal lihtsal põhjusel, et mamma mulle pikki teha ei lasknud. Muidugi katsusin hoolega preilitega kurameerida, kuid see asi ikka hästi ei läinud, sest lühikeste pükstega noorhärri ikka ei kõlba kuhugi. Nii. Ajasin siis mammale peale kui uni, kuni pikad püksid sain. Läksin siis otsejoones välja patscerima, sain ühe tuttava preili kinni ja - umbes kell üks öösi võisin jälle oma armsa mamma palge ette ilmuda. Sa välk ja pauk! Säimuli tuli kui raheit! Mamma ise, see äikse ja rahepilv, seisis kesk tuba, küed puusas. Katsusin, et voodi sain. Ja kui ma hommikul üles ärkasi, siis nägin, et mamma oli minu toreduste kallal kurja vägi-valda tarvianud: pükstel olid pikad sääred otsast ära lõigatud, pasaalusta, käi aga jälle kui väike poisiklutt kunagi.

Kotka. Sul on tore mamma, see kulus sulle täiesti ära.

III.

Kell heliseb. K ü n n a p u u ja A e d n i k tulevad sisse, sulevad aknad. Neile järgnevad teised suure rüšina ja lürmiga.

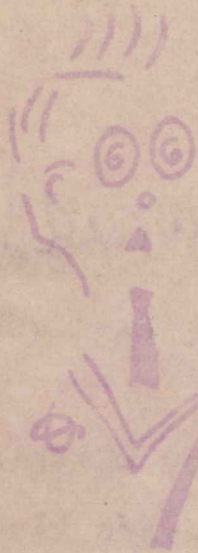
P u k k. Üge vana see neitsi Eva. Il-ses klassis saan'd siukse trikiga hakkama, et küsin'd III-nda klassi kursust. Kes põle osan'd, saan'd kahe ja kinni istuda ja armasusekiri koju mammale ja kõik.

J a a n' s o n. See põle veel midagi, aga vata, kunagi saan'd keegi sellega hakkama, et ei küsin'dgi, pani niisama kahed välja.

K o t k a. Too oli küll õpetaja- ideaal.

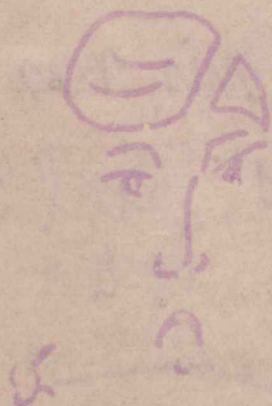
P u k k. Kindlasti. Ta ei rikkunud vähemalt õpilaste närve küsimisega.

(järgaab)

"Aras' päev."

"Täie seal, vastake!"

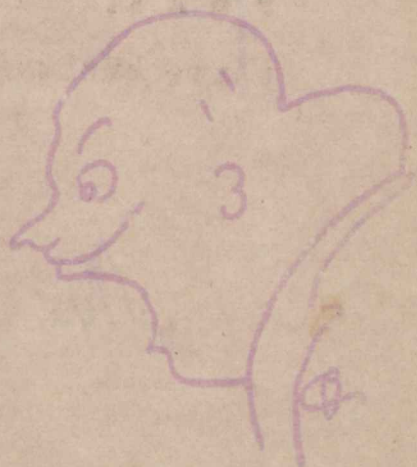

"Ave Caesar!"

"

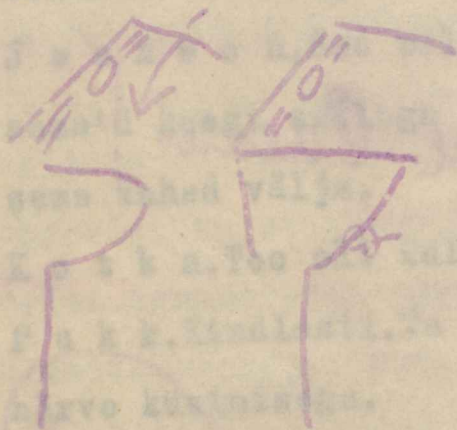
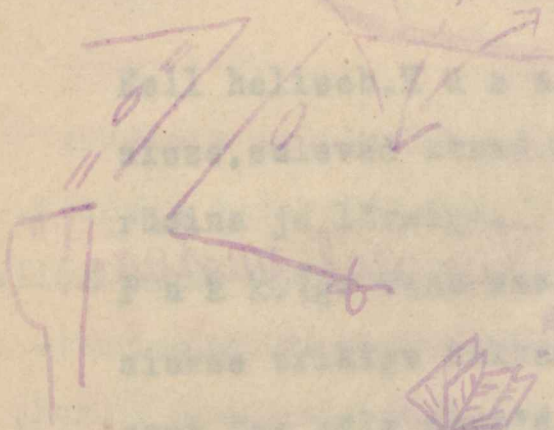
"

"Mitu sõnda pean
"ma teile ütlema!"

"Tüdrukud!"

"Ho, mis, mis, miss,
miss, seal eh?
ja märkus."

"Mii, mü."

